

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A.**, bývajúcej v B., proti žalovanej **maloletej D.**, bývajúcej v B., zastúpenej zákonným zástupcom J., bývajúcim v B., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 174/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

- I. **o d m i e t a** mimoriadne dovolanie v časti, ktorá smeruje proti výroku rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 13. júna 2006 č.k. 20 C 174/2005-29 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 031 Sk s 12 % úrokom z omeškania zo sumy 181 Sk od 1. apríla 2004 do zaplatenia a s 10 % úrokom zo sumy 850 Sk od 22. decembra 2005 do zaplatenia,
- II. **z r u š u j e** výrok rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol, ako i vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa žalobou z 9. decembra 2005 domáhala na žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia v sume 9 635 Sk s príslušenstvom z titulu vynaložených nákladov spojených s udržiavaním nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Š. a zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m², zastavané

plochy a nádvoria vo výmere X. m² a ako parcela č. X./2 – rodinný dom súpisného čísla X. (ďalej aj ako nehnuteľnosť), ktorých spoluvlastníčkou je žalovaná v rozsahu 1/4.

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 13. júna 2006 č.k. 20 C 174/2005-29 žalobe čiastočne vyhovel a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni 181 Sk s 12 % úrokom z omeškania od 1. apríla 2004 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní mal preukázané, že účastníčky sú podielovými spoluvlastníčkami v žalobe označenej nehnuteľnosti (žalobkyňa v podiele 3/4 a žalovaná v podiele 1/4), ktoré od roku 2002 užíva výlučne žalobkyňa. Za dôvodný považoval len nárok žalobkyne vo výške 181 Sk, ktorá suma predstavuje podiel žalovanej na dani z nehnuteľnosti za rok 2004 zaplatenou žalobkyňou. Ostatné náklady na údržbu nehnuteľnosti uplatnených žalobkyňou spočívajúce v udržiavaní trávnatého porastu, ošetrovaní stromov, vo výmene vchodových dverí nadzemného poschodia, poistení domu, odpratávania snehu a upratovaní pivničných priestorov považoval za bežné udržiavacie náklady spojené s užívaním predmetnej nehnuteľnosti, hodnotu ktorých ani ich trvanie žalobkyňa navyše ani nepreukázala. Výrok o priznaní príslušenstva odôvodnil § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a výrok o trovách konania § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne proti výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, konal vo veci Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý rozsudkom zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovanú zaviazal v lehote 3 dní zaplatiť žalobkyni 1 031 Sk s 12 % úrokom zo sumy 181 Sk od 1. apríla 2004 do zaplatenia a zo sumy 850 Sk s 10 % úrokom od 22. decembra 2005 do zaplatenia; vo zvyšku žalobu zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Preskúmaním veci zistil, že účastníčky konania viaže spoluvlastnícky vzťah k predmetnej nehnuteľnosti a vzájomné práva a povinnosti zo spoluvlastníctva vyplývajúce (§ 139 a nasl. Občianskeho zákonníka). Odvolací súd považoval za správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ žalobu zamietol v časti vydania bezdôvodného obohatenia v súvislosti so zaplatenou poisťou za rodinný dom na rok 2004, nakoľko ide o zmluvný vzťah žalobkyne s príslušnou poisťovňou, ktorý sa žalovanej nedotýka. Takisto považoval za správne zamietnutie žaloby v časti vydania bezdôvodného obohatenia v súvislosti s kosením trávy, odpratávaním snehu, strihaním stromov, upratovaním pivníc a zhodne s prvostupňovým súdom považoval tieto činnosti za bežnú údržbu domu, ktoré nesúvisia s kvalitou nehnuteľnosti, ale s kvalitou jej užívania. Tak ako súd prvého stupňa považoval za podstatnú okolnosť to, že žalobkyňa ani

nepreukázala, že náklady, ktoré v tejto súvislosti vyčíslila, aj skutočne vynaložila. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, pokiaľ žalobu zamietol aj v časti vydania bezdôvodného obohatenia v súvislosti so zakúpením vchodových dverí a ich výmenou na poschodí rodinného domu. Mal za to, že v danom prípade nejde o bežnú údržbu, preto žalobe v tejto časti vyhovel, keď z preukázaných vynaložených nákladov žalobkyne vo výške 3 400 Sk zaviazal žalovanú (okrem súdom priznanej istiny 181 Sk s príslušenstvom) aj na zaplatenie 850 Sk, ktorá suma zodpovedá jej $\frac{1}{4}$ spoluvlastníckeho podielu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na základe podnetu žalobkyne generálny prokurátor podal proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 13. júna 2006 č.k. 20 C 174/2005-29 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 031 Sk s 12 % úrokom z omeškania zo sumy 181 Sk od 1. apríla 2004 do zaplatenia a s 10 % úrokom zo sumy 850 Sk od 22. decembra 2005 do zaplatenia, a vo zvyšku žalobu zamietol, mimoriadne dovolanie. Namietal, že súde pri rozhodovaní vychádzali z neprilievavého výkladu pojmu hospodárenia so spoločnou vecou, keď vyslovili, že žalobkyňou uvádzané vykonané činnosti považovali za bežné udržiavacie práce, ktoré nespádajú pod hospodárenie so spoločnou vecou, lebo nesúvisia s otázkou kvality spoločnej veci, ale len s kvalitou jej užívania. Poukázal na to, že všetky aktivity spoluvlastníkov k spoločnej veci, pokiaľ sa nedotýkajú dispozičného práva s ňou, spadajú po pojem „hospodárenie so spoločnou vecou“ v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, či ide o jej údržbu, opravu, úpravu, používanie a pod., bez ohľadu či medzi spoluvlastníkmi ide o bežné alebo nie bežné veci. Ak sa o činnostiach vyplývajúcich zo spôsobu hospodárenia so spoločnou vecou nerozhodlo na základe dohody všetkých spoluvlastníkov, rozhodujúci je tzv. majoritný princíp. Ak žalobkyňa o činnostiach v súvislosti s ošetrovaním trávnatých porastov a stromov, odpratávaním snehu a upratovaním spoločných priestorov v dome rozhodla ako majoritná spoluvlastníčka, a ak sa tieto činnosti uskutočnili a smerovali k údržbe spoločnej nehnuteľnosti za účelom dosiahnutia, či udržania stavu spôsobilého na užívanie, žalovaná mala povinnosť podieľať sa na nich v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní poukázal aj na to, že odvolací súd pri hodnotení dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa neuviedol, prečo pripísal zápornú pravdivostnú hodnotu všetkým žalobkyňou predneseným tvrdeniam ohľadne rozsahu uskutočnených činností a ich peňažného ocenenia, keď výsluch žalobkyne nevykonal a tak nemal procesný základ pre odlišné hodnotenie tvrdení žalobkyne od súdu prvého stupňa.

Na základe uvedeného dovolateľ dospel k záveru, že sú splnené predpoklady ustanovenia § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p., preto navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu sa stotožnila s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Žalovaná sa prostredníctvom svojho zákonného zástupcu k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či mimoriadne dovolanie smeruje proti rozhodnutiam, ktoré môžu byť napadnuté týmto opravným prostriedkom.

I. Mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré namieta účastník konania alebo osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu (§ 243e ods. 2 O.s.p.). V zmysle § 243e ods. 3 O.s.p. generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov (§ 242 ods. 2). Bez podnetu je generálny prokurátor oprávnený podať mimoriadne dovolanie v prípadoch uvedených v § 35 ods. 1 a 2 O.s.p., a to aj vtedy, ak prokurátor do začatého konania nevstúpil (§ 243e ods. 4 O.s.p.). Z obsahu podnetu žalobkyne na podanie mimoriadneho dovolania z 26. januára 2007 vyplýva, že žalobkyňa žiadala podať mimoriadne dovolanie výlučne len proti výroku rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. Keďže v prejednávanej veci nejde o prípad, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia § 243e ods. 3 a 4 O.s.p., bol generálny prokurátor Slovenskej republiky viazaný rozsahom, v ktorom žalobkyňa žiadala podať mimoriadne dovolanie. Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že generálny prokurátor na podanie mimoriadneho dovolania v časti, ktorou sa napáda rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006, ktorý bolo žalobe čo do sumy 1 031 Sk s príslušenstvom vyhovené, nie je procesne oprávnený. Mimoriadne dovolanie preto v tejto časti odmietol podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

II. Vo zvyšnej časti, ktorou sa napáda rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2006 sp. zn. 12 Co 244/2006 vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, bol generálny prokurátor Slovenskej republiky oprávnený na podanie tohto mimoriadneho dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v tejto časti opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných

v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd sa vzhľadom aj na obsah mimoriadneho dovolania, ktorého dôvodmi je viazaný (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) zaoberal predovšetkým tým, či konanie bolo postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Dovolací súd nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takouto vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, postihnuté. Pokiaľ dovolateľ vyslovil nesúhlas s postupom súdov pri zisťovaní skutkového stavu veci, s nevykonaním dôkazu, slúžiaceho podľa neho k verifikácii právne významnej skutočnosti, ako i vyhodnotením vykonaných dôkazov, nejde o vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ktorá by v takomto prípade naplňovala predpoklady dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednávacia zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; len súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 120 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ účastník navrhne súdu dôkaz, je povinný uviesť, ktoré skutočnosti sa týmto dôkazom majú preukázať. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú vec aplikovať. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Taktiež nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dôkazov odvolacím súdom nie je vadou konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ktorá by v takomto prípade naplňovala predpoklady dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Nepripustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní.

V ďalšom sa preto dovolací súd zamerá už len na posúdenie, či je opodstatnená námietka dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu

na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danej veci je nesporné, že účastníčky konania sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, ktorej žalobkyňa je väčšinou spoluvlastníčkou (v podiele $\frac{3}{4}$) a žalovaná menšinou spoluvlastníčkou (v podiele $\frac{1}{4}$), ako i že žalobkyňa nehnuteľnosť od roku 2002 užíva výlučne sama. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa v čase, keď spoločnú nehnuteľnosť výlučne užívala, sama zabezpečovala činnosti smerujúce k udržiavaniu jej funkčnosti v stave spôsobilom na užívanie a k ochrane pred jej prípadným znehodnotením. Skutočnosť, že žalobkyňa tieto činnosti vykonávala, nepopierala ani samotná žalovaná, ktorá len namietala podieľanie sa na týchto nákladoch, pretože ich považovala za úkony nad rámec svojich spoluvlastníckych povinností, keďže išlo o nevyhnutné udržiavacie úkony, ktorých náklady je povinná znášať žalobkyňa. V tomto smere konštatovanie odvolacieho súdu o nevykonaní činností tak, ako ich žalobkyňa špecifikovala v žalobe, sa nezhoduje s obsahom spisu.

V prejednávanom prípade zostalo sporným posúdenie otázky, či činnosti vykonávané v spoločnej nehnuteľnosti výlučne žalobkyňou ako ošetrovanie stromových a trávnatých porastov (kosenie, strihanie), odpratávanie snehu ako i čistenie priestorov (pivnice), ktoré žalobkyňa výlučne neužívala, treba považovať za hospodárenie so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov (§ 136 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne (§ 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka). O hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokolvek spoluvlastníka súd (§ 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môžu prehlasovaní spoluvlastníci žiadať, aby o zmene rozhodol súd (§ 139 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Spoluvlastnícky podiel (v zmysle ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nie je len mierou účasti na vlastníckom vzťahu k spoločnej veci, ale tiež určuje rozsah práv a povinností jednotlivých spoluvlastníkov za trvania spoluvlastníckeho vzťahu ako i po jeho skončení. To sa vzťahuje aj na práva a povinnosti súvisiace s hospodárením so spoločnou vecou.

Za hospodárenie so spoločnou vecou je treba považovať mimo iného údržbu spoločnej veci, jej opravu, úpravu a všetky opatrenia, slúžiace k zachovaniu podstaty a udržiavaniu spoločnej veci v stave spôsobilom jej účelu, priebežnému zachovaniu jej funkčnosti a k ochrane spôsobom obvyklým v danom čase tak, aby vyhovovala štandardným požiadavkám súčasného spôsobu života a aby sa hodnota spoločnej veci neznižovala rýchlejšie než zodpovedá prirodzenému opotrebeniu. V prípade, ak nebolo rozhodnuté v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka o tom, aký náklad a v akej výške má byť vynaložený do spoločnej veci, menšinový spoluvlastník má povinnosť podieľať sa na vynaložených nákladoch z titulu bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka) vo výške danej podielom na nákladoch zodpovedajúcich jeho spoluvlastníckemu podielu k spoločnej veci.

V konaní na nižších stupňoch bolo preukázané, že nebolo podielovými spoluvlastníkmi rozhodnuté v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka o tom, aký náklad a v akej výške má byť vynaložený do spoločnej veci. V tejto súvislosti dovolací súd názor generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že v prípade, ak sa nerozhodlo na základe dohody dvoch spoluvlastníkov, rozhodujúca je vôľa väčšinového spoluvlastníka a menšinový spoluvlastník sa musí podrobiť rozhodnutiu väčšinového spoluvlastníka, nepovažuje za úplný, ktorý by komplexne posudzoval problematiku rozhodovania podľa

§ 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, i keď s následným jeho záverom o povinnosti menšinového spoluvlastníka na podieľaní sa na nákladoch z titulu bezdôvodného obohatenia, sa zhoduje. Preto dovolací súd k tejto otázke dopĺňa, že ustanovenie § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre prijímanie rozhodnutia spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou nepredpisuje žiadnu osobitnú procedúru ani uskutočnenie formálneho hlasovacieho aktu a pre samotné rozhodnutie nepredpisuje žiadnu obligatórnu (napríklad písomnú) formu ani výslovne nedefinuje jeho náležitosti. Uvedené zákonné ustanovenie predpokladá, že proces vytvárania kolektívnej vôle spoluvlastníkov nebude len záležitosťou niektorého spoluvlastníka a že sa na procese prijímania rozhodnutia zúčastnia všetci spoluvlastníci (viď slová "rozhodujú spoluvlastníci"). To v plnom rozsahu platí aj v prípade spoluvlastníckeho vzťahu, v ktorom veľkosť spoluvlastníckeho podielu zabezpečuje určitému spoluvlastníkovi také dominantné postavenie, ktoré mu pri rozhodovaní napokon vždy umožní presadiť svoju vôľu aj proti vôli ostatných spoluvlastníkov (v prejednávanej veci ide o takýto prípad, lebo žalovanej patrí spoluvlastnícky podiel $\frac{1}{4}$ a žalobkyni podiel $\frac{3}{4}$). Pokiaľ by ale o niektorej záležitosti spadajúcej pod hospodárenie so spoločnou vecou rozhodol sám väčšinový spoluvlastník bez toho, aby dal menšinovému spoluvlastníkovi možnosť zúčastniť sa na procese rozhodovania a vyjadriť v ňom svoj názor, zostalo by rozhodnutie väčšinového spoluvlastníka (hoci aj výrazne dominujúceho) len rozhodnutím jedného spoluvlastníka. Prijaté rozhodnutie by nebolo možné považovať za rozhodnutie spoluvlastníkov a nešlo by ani o rozhodnutie "väčšiny" v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka a takéto rozhodnutie nemožno považovať za platné. Každý spoluvlastník má (bez ohľadu na výšku jeho spoluvlastníckeho podielu) právo zúčastňovať sa na procese vytvárania kolektívnej vôle spoluvlastníkov a prijímania ich rozhodnutia o hospodárení so spoločnou vecou (§ 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka), i keď miera právnej a faktickej možnosti určitého spoluvlastníka ovplyvniť tento proces je limitovaná výškou jemu patriaceho spoluvlastníckeho podielu (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a v niektorom konkrétnom právnom vzťahu (najmä s dominantným postavením väčšinového spoluvlastníka) môže byť nepatrná. V prípade, ak nebolo takýmto vyššie uvedeným postupom a spôsobom rozhodnuté, povinnosť menšinového spoluvlastníka podieľať sa na vynaložených nákladoch vyplýva z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka.

Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené predpoklady platnosti rozhodnutia o hospodárení so spoločnou vecou a povinnosti menšinového spoluvlastníka prispieť na náklady vynaložené na spoločnú vec, zhodne s názorom generálneho prokurátora nepovažuje

rozhodnutie odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky pojmu hospodárenia so spoločnou vecou a rozdelenie činnosti na „bežnú“ údržbu a „nie bežnú“ údržbu za správne. Ako už bolo konštatované vyššie za hospodárenie so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka treba považovať všetky činnosti spoluvlastníka, ktoré boli vykonané za účelom zabezpečenia a udržiavania spoločnej veci v stave spôsobilom na užívanie, jej funkčnosti a ochrany a zamedzujúce poklesu kvality a hodnoty spoločnej vecí. Za takéto činnosti (údržbu) treba považovať aj ošetrovanie stromových a trávnatých porastov (kosenie, strihanie), odpratávanie snehu ako i čistenie priestorov (pivnice), ktoré žalobkyňa výlučne neužívala. Tieto činnosti totiž nesúvisia len s kvalitou užívania nehnuteľnosti ako sa mylne domnieva odvolací súd, ale ich (pravidelné) nevykonávanie ovplyvňuje funkčnosť nehnuteľnosti, jej účel a v neposlednom rade spôsobuje aj znehodnocovanie nehnuteľnosti. Udržiavanie spoločnej veci totiž patrí k povinnostiam všetkých spoluvlastníkov a každý z nich má povinnosť podieľať sa na vynaložených nákladoch vo výške danej podielom na nákladoch zodpovedajúcich spoluvlastníckemu podielu k spoločnej veci. Keďže uvedené činnosti vykonávala žalobkyňa sama, dovolací súd súhlasí aj s názorom generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že v danom prípade pri určovaní výšky nároku prichádza do úvahy aj možnosť použitia § 136 O.s.p.

Dovolací súd na záver považuje za potrebné poznamenať, že do okruhu vyššie uvedených činností a pod pojem hospodárenia so spoločnou vecou nemožno zahrnúť náklady vynaložené žalobkyňou v súvislosti s uzavretím poistenej zmluvy týkajúcej sa poistenia rodinného domu, a to vzhľadom na špecifický zmluvný charakter tohto poistného vzťahu.

Keďže odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnych záveroch, ktoré nezodpovedajú právnemu posúdeniu veci považovanému dovolacím súdom za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods.1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júla 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková